

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО НАПРЯМКІВ ПЕРЕЙНЯТТЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІЙСЬКОВО-СЛУЖБОВИХ ВІДНОСИН

Вернигора В.В., аспірант кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права Київського національного торговельно-економічного університету.

Науковий керівник: завідувач кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права Київського національного торговельно-економічного університету, доктор юридичних наук, професор **Гуржій Т.О.**

Специфіка нормативно-правового регулювання військово-службових відносин в Україні сьогодні визначається умовами особливого правового режиму. Найважливішим регулятором таких відносин в будь-якій сучасній цивілізованій країні світу виступає система законодавчих та нормативно-правових актів. З огляду на це вважаємо за доцільне окреслити окремі питання щодо перейняття зарубіжного досвіду нормативно-правового регулювання військово-службових відносин.

Основоположними документами, що визначають повноваження найвищих державних органів та їх посадових осіб в особливий період, встановлюють соціальні та правові гарантії захисту військовослужбовців та членів їх сімей, та в яких описуються інші принципово важливі для військово-службових відносин обставини є Закон України «Про Збройні Сили України», Закон України «Про військову службу та військовий обов'язок», Закон України «Про оборону України», Указ Президента України «Про часткову мобілізацію» тощо.

Іншими правовими документами, за допомогою яких відбувається адміністративно-правове регулювання обговорюваних правовідносин в нашій державі є Статути Збройних Сил України. Особливістю цих документів є те, що за своєю юридичною силою вони поступаються вищеперахованим законам, однак за своєю суттю виступають своєрідною «Конституцією» для кожного військовослужбовця. Також слід згадати про існування спеціальних нормативно-правових актів, дія яких розповсюджується лише на окремих військовослужбовців, наприклад, тих, що перебувають у складі спеціально уповноважених органів.

На перший погляд, можна сказати, що в розвитку адміністративно-правового регулювання військово-службових відносин на теренах України помітним стає прогрес в удосконаленні цієї сфери оборонної політики. Більшість реформ, проведених останнім часом, здійснені урядом під впливом зовнішніх обставин, а саме глобалізаційних процесів та суттєвого зближення України із країнами Європейського Союзу та НАТО. Із початком Антитерористичної операції на сході України, на перший план, у питаннях безпеки, постала проблема регулювання військово-службових та військово-цивільних відносин в умовах особливого періоду. Так, для нашої держави у цій сфері провідну роль відіграє міжнародне співтовариство, оскільки саме нормативно-правова база та практичний досвід зарубіжних країн залишаються для України основним джерелом інформації з питань реформування та удосконалення військової галузі. Прослідковуючи розвиток військово-службових відносин у провідних європейських країнах та США, а також проводячи аналіз їх нормативно-правового регулювання, можна винести ряд важливих для України перспектив щодо різних аспектів військової сфери загалом.

По-перше, запровадження стратегічного планування як короткострокового, так і довгострокового із окресленням також і пріоритетів зовнішньої політики країни. По-друге налагодження співпраці із міжнародними організаціями щодо питань безпеки, а також реального партнерства з країнами ЄС та НАТО. Характер цих відносин на сьогоднішній день носить більше консультативно-декларативний характер, що в

більшій мірі негативно відображається в першу чергу на становищі України. По-третє, необхідним є також перейняття позитивного досвіду США із відродження і запровадження інституту військових судів, оскільки за умов особливого стану на території України виникають й проблеми із вчиненням військових злочинів і проступків. По-четверте, необхідним напрямком удосконалення є розбудова інституту капеланів, оскільки більшість населення України є християнами, до того ж глибоко віруючими, тож в умовах військового конфлікту одним із важливіших завдань командування має залишатись збереження духовного здоров'я військових, що окрім практичного аспекту тягне за собою також необхідність внесення змін до чинного законодавства. По-п'яте, не менш важливим є також питання, що стосуються регулювання цивільно-військових відносин, хоча даний аспект набрав обертів в Україні за рахунок підйому громадської свідомості та загального патріотичного піднесення. Це, у перспективі, за умов долучення держави та її підтримки, має оформитись у повноцінні врегульовані нормативно та адміністративно цивільно-військові відносини європейського зразка.

Окрім практичних напрямків та теоретичних концепцій, які наразі напрацьовуються в Україні, залишаються актуальними також питання більш глобального характеру, які на сьогоднішній день Україна не в змозі вирішити. В першу чергу, це стосується соціального забезпечення військовослужбовців, фінансування оборонної сфери країни, корупції у військовій сфері, не престижності служби в Збройних Силах України, тощо. Ці питання значним чином впливають на якість військово-службових відносин і набувають нагального значення саме в особливий період. Тож, не дивлячись на ті кроки, які Україна вже здійснила на шляху удосконалення сфери оборони загалом, залишається велике поле для реформування й надалі.